

ZŠ Česká Skalice, okres Náchod, Zelená 153, Česká Skalice 552 03

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2024 - 2027

Vypracoval: Mgr. Regina Plašilová

Obsah

1	Úvod a výchozí dokumenty	3
2	Charakteristika školy	5
3	Cíl ŠPP	7
4	Vytyčení negativních jevů a cílové skupiny	10
5	Vlastní program	12
5.1	Řízení a realizace preventivních aktivit	12
5.2	Zjištění současného stavu výskytu rizikového chování žáků na škole	12
5.3	Primární prevence -I. stupeň ZŠ ČS	14
5.4	Primární prevence – II. stupeň ZŠ ČS.....	15
5.5	Primární prevence – speciální třídy.....	17
5.6	Rozšiřující aktivity v rámci primární prevence.....	17
6	Další aktivity v oblasti primární prevence	19
6.1	Celoroční aktivity	19
6.2	Celoroční spolupráce s PPP v Náchodě	19
6.3	Celoroční spolupráce s Městskou policií v České Skalici	19
6.4	Celoroční spolupráce s dětskými lékaři v České Skalici	19
6.5	Jednorázové aktivity	20
7	Spolupráce.....	24
7.1	Spolupráce s rodiči	24
7.2	Spolupráce s organizacemi	25
8	Vzdělávání učitelů.....	25
9	Volnočasové aktivity.....	26
10	Řešení přestupků a evidence.....	27
11	Metody práce a materiální zázemí, kontaktní adresy a důležitá telefonní čísla, prezentace naší práce	28
11.1	Metody práce	28
11.2	Materiální zázemí	28
11.3	Kontaktní adresy a důležitá telefonní čísla.....	28
11.4	Prezentace naší práce.....	28
12	Závěr	29
	Příloha č. 1 - Kde a jak plnit ŠPP – předměty, náměty	30

1 Úvod a výchozí dokumenty

Hlavním principem prevence rizikového chování je výchova dítěte ke zdravému životnímu stylu, k osvojování si pozitivního sociálního chování a k celkovému rozvoji osobnosti.

Mezi základní dovednosti mladého člověka by měla patřit schopnost komunikace, schopnost týmové práce, dostatek sebedůvěry, odolnost vůči stresu, schopnost obhajovat své názory a přiměřeně je prosazovat do praxe atd. Pokud se to z různých důvodů nedaří, bývá zástupným řešením zneužívání drog, šikana, vandalismus a další formy nežádoucího chování. Abychom těmto negativním problémům alespoň částečně bránili, musíme se v celém výchovně vzdělávacím působení zaměřit na upevňování morálních hodnot, na rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech forem násilí a nezákonného jednání.

Žáci na základní škole patří k nejohroženější skupině. Proto i naše škola připravuje a aktualizuje školní preventivní program a snaží se do něj zahrnout co nejvíce spolupracujících subjektů.

Při tvorbě školního programu prevence (ŠPP) vycházíme z preventivních aktivit, které byly na škole realizovány, dále z hodnocení jednotlivých aktivit (žáky i učiteli).

V rámci realizace ŠPP využíváme zejména těchto dokumentů:

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže (č. 20 006/2007-51 ze dne 16. 10. 07)
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (čj.: 2875/2000-22)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (čj.: 25884/2003-24)
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (čj.: 14423/99-22)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (čj.: 29159/2001-26)
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu (čj.: 11691/2004-24)
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými a Vyhláška

197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška 72/2004 Sb. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 109/2002 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č.153/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1.1.2004) Školský zákon v aktuálním úplném znění (zákon č. 561/2004 Sb.)
- Metodický pokyn o jednotném postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, čj. 10194/2002-14
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, čj. 21291/2010-28 (zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS)
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021 (Usnesení vlády ČR z 18. 3. 2019 č. 190)
- Školní řád včetně příloh
- a další aktuální zákony, vyhlášky a doporučení

webové stránky:

- www.adiktologie.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.sikana.cz
- www.urazneninahoda.cz
- www.drogy-info.
- www.linkabezpeci.cz
- www.mezi-nimi.cz
- www.prevence-info.cz
- www.safeinternet.cz

2 Charakteristika školy

Základní škola Česká Skalice je plně organizovaná městská škola. Zřizovatelem školy je město Česká Skalice. Vedle běžných tříd jsou ve škole zřízené i speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením. Ve všech třídách vyučujeme podle ŠVP Arnika.

ZŠ má v běžných třídách kapacitu 700 žáků, ve speciálních třídách 36 žáků a ve školní družině 140 žáků.

Na naší škole působí učitelé, vychovatelky školní družiny, asistenti pedagoga, školní asistenti, speciální pedagog i nepedagogičtí pracovníci.

Škola má umístěné třídy ve čtyřech budovách, kolem kterých vedou silnice. Školní družina je umístěna v budově ul. Lidická, v přízemních prostorách, kam docházejí žáci převážně z 1. – 4. tříd. Ke sportovním aktivitám slouží sportovní hala, tělocvična, multifunkční a sportovní hřiště. Vedle běžných tříd slouží k výuce odborné učebny a školní zahrada.

Stavování žáků a zaměstnanců školy zajišťuje školní jídelna, která je vzdálena od školy asi 300 m.

Při ZŠ je ustanovena školská rada o 9 členech (3 z řad pedagogů, 3 z řad rodičů a 3 zřizovatele).

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy:	ZŠ Česká Skalice Zelená 153 552 03 Česká Skalice
Jméno a příjmení ředitele:	Mgr. Iveta Beranová
Telefon:	491 451 137
e-mail:	reditelna@zscs.cz

Jméno školního metodika prevence:	Mgr. Regina Plašilová, Mgr. Eva Posnarová
e-mail:	plasilova@zscs.cz , posnarova@zscs.cz

Jméno výchovného poradce (4.-9. třídy):	Mgr. Anna Kloudová
e-mail:	kloudova@zscs.cz

Jméno výchovného poradce (1.-3. třídy, speciální třídy):	Mgr. Jiřina Kaválková
e-mail:	kavalkova@zscs.cz

Jméno školního speciálního pedagoga	Mgr. Jana Karvaiová
e-mail:	specialnipedagog@zscs.cz

3 Cíl ŠPP

„Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům“. Cílem našeho programu je dlouhodobé a všestranné působení na osobnost dítěte, které by mělo vést k jeho „zdravému“ vývoji. Důraz budeme klást na rozvoj sebepoznání, zvyšování sebevědomí, správné sebehodnocení, poznání sebe sama, zlepšování komunikačních dovedností, umění říci NE, řešení stresových situací bez pomoci „berliček“, na umění spolupracovat, ale zároveň bránit se manipulaci a vrstevnickým tlakům. V této souvislosti je důležitá informovanost žáků, ať už ve vyučovacích hodinách nebo volnočasových aktivitách. K realizaci vytčeného cíle také přispívá zapojení maximálního počtu pedagogů a rodičů, využívání třídních schůzek, konzultací, popř. i třídnických hodin, individuálního přístupu apod.

HLAVNÍ CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Cíl:	Tvorba koncepce prevence rizikového chování na 1. stupni ZŠ
Ukazatele dosažení cíle:	Počet aktivit, počet účastníků, zpětná vazba účastníků
Zdůvodnění cíle:	Posilování role třídního učitele při realizaci preventivního programu školy
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zvýšit efektivitu primární prevence, působit na osobnostní rozvoj, názory a postoje žáků v nejranějším věku

Cíl:	Podpora pedagogů v oblasti rozvíjení příznivého sociálního klimatu třídy a budování dobrých vztahů mezi žáky, rodiči a kolegy
Ukazatele dosažení cíle:	Počet seminářů, počet účastníků, zpětná vazba účastníků
Zdůvodnění cíle:	Rozvíjet schopnosti učitelů pracovat s kolektivem třídy a budovat pozitivní sociální klima
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Vytváření podpůrného a pečujícího prostředí umožňujícího navazovat uspokojivé vztahy se spolužáky

Cíl:	Pokračovat v nastaveném programu pro žáky na 2. stupni ZŠ
Ukazatele dosažení cíle:	Počet realizovaných aktivit specifické primární prevence, počet účastníků zapojených do programu, zpětná vazba účastníků
Zdůvodnění cíle:	Soustavný rozvoj sociálních dovedností – čelit negativnímu sociálnímu tlaku, rozhodovat se na základě informací, efektivně řešit konflikty, ...
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíle primární prevence pro žáky 2. stupně – programy zaměřené na jednotlivé typy rizikového chování

Cíl:	Stmelení třídních kolektivů šestých tříd
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků účastnících se adaptačního kurzu
Zdůvodnění cíle:	Zjednodušení přechodu na 2. stupeň umožní rychlejší přizpůsobení se požadavkům druhého stupně
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zlepšit komunikaci s novým třídním učitelem, posílení koheze v třídním kolektivu

Cíl:	Zapojit rodiče do dění školy
Ukazatele dosažení cíle:	Počet rodičů účastnících se akcí školy
Zdůvodnění cíle:	Společné působení školy a rodiny může všestranně rozvinout osobnost žáka.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Snahou je navázat větší spolupráci s rodiči

4 Vytyčení negativních jevů a cílové skupiny

Prevence na naší škole představuje aktivity v těchto oblastech prevence:

- vzájemné vztahy
- záškoláctví
- agrese
- vulgární chování
- kyberšikana a sociální sítě
- násilné chování a šikanování
- drobné krádeže
- alkoholismus, kouření
- vandalismus
- netolismus
- gambling
- rasismus a xenofobie

Cílové skupiny:

- žáci
- pedagogové
- rodiče
- spolupracovníci školy v oblasti prevence (např. OSPOD, Kompas, PPP, Policie ČR, Městská policie ČS)

Zvlášť si budeme všimnout žáků 5. až 9. ročníku a pozornost si zaslouží i žáci speciálních tříd, kteří velmi často, díky svému mentálnímu postižení, nedokážou poznat riziko a závadové jednání.

Školní metodik prevence seznámí hlavně začínající učitele a učitele bez zkušeností v preventivní práci s možnými riziky, postupy, poznatky, metodami řešení problémů atd. Toto lze provádět stále v průběhu roku.

Další cílovou skupinou, s kterou budeme muset pracovat, jsou rodiče handicapovaných a nadaných žáků (riziko šikany, násilí) a rodiče, kteří odmítají přijmout negativní zprávy o svých dětech. V obou případech je potřeba trpělivost a citlivý přístup ze strany učitelů a asertivita v jednání na obou stranách. Se všemi rodiči rizikových skupin je třeba být v kontaktu, nejlépe telefonním, aby rodič mohl být co nejdříve informován, popř. pozván do školy.

5 Vlastní program

5.1 Řízení a realizace preventivních aktivit

Za přípravu i realizaci preventivního programu a koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá metodik prevence. Spolupracuje s vedením školy, výchovnými poradkyněmi, třídními i ostatními učiteli, obvodní koordinátorkou, krajskou koordinátorkou, a na základě pověření ředitele školy i s dalšími zařízeními, institucemi a organizacemi.

V říjnu 2008 vznikl na škole preventivní tým, dnes školní poradenské pracoviště. Impulsem k jeho založení byly velmi dobré zkušenosti s jeho prací v okolních školách, ale také potřeba rozdělit si úkoly a oblasti, v kterých budou jednotliví členové školního poradenského pracoviště pracovat, protože na tak velké škole je nereálné, aby to obsáhl jeden člověk.

Členy pracoviště jsou vedení školy, výchovní poradci, metodik prevence, speciální pedagog, kteří spolupracují v případě potřeby s třídními učiteli, popř. s učiteli výchovných předmětů.

Školní poradenské pracoviště se schází po dohodě 1x za 14 dní nebo dle aktuální potřeby.

Se ŠPP jsou seznámeni všichni učitelé, rodiče žáků, školská rada, Městská policie, Policie ČR v České Skalici aj. dle potřeby.

5.2 Zjištění současného stavu výskytu rizikového chování žáků na škole

Dle aktuálního stavu využíváme osvědčenou metodu anonymních dotazníků, abychom měli určitou představu o stavu na škole.

Aktuální dotazník vyplní žáci druhého stupně, bude vyhodnocen a s výsledky bude seznámeno vedení školy a učitelé na poradě (zodpovídá tř. uč. a metodik prevence). Tento monitoring provedeme 1x za 4 roky.

Na prvním stupni a ve speciálních třídách provedou vyučující totéž, ale formou např. besed, bez testů, anket atd. S výsledky a poznatky seznámí tř. učitelé své kolegy.

Je nutné, aby si všichni učitelé v průběhu roku všímali chování žáků a včas upozornili na případné odchylky od normálu nebo na nedostatky, i když nemají charakter závadového jednání. Právě sborovny jsou místem sdělování těchto informací. V případě zjištění problémů, ať ve výskytu návykových látek, negativních jevů ve škole nebo v třídních kolektivech, bude se situace neprodleně řešit dle závažnosti i za pomoci odborníků.

TEMATICKÉ BLOKY VE VÝUCE ZAMĚŘENÉ NA PREVENCI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Rozvoj schopností poznávání	ČJ	ČJ	ČJ	M	M	ČJ, M, AJ	ČJ, M, AJ	ČJ, M, AJ	ČJ, M, AJ
Sebepoznání a sebepojetí		PRV			PŘV	OV	VV	RV	VV
Seberegulace a sebeorganizace			PRV		PŘV, TV	TV	OV, TV	PČ, TV	PČ, TV
Psychohygiena					TV, M	OV, RV, TV	RV, OV	HV	TV
Kreativita				VV	VV	ČJ, M, VV, TV	ČJ, M, VV, HV	ČJ, M, VV, HV	ČJ, M, VV, TV
Poznávání lidí			PRV			ČJ, RV, OV, TV	ČJ, TV	ČJ, TV	ČJ, TV
Mezilidské vztahy			ČJ	ČJ	ČJ, VL	RV, OV, TV	OV, TV	TV	OV, TV
Komunikace			ČJ	ČJ, HV	ČJ, HV	ČJ, AJ, OV	ČJ, OV, CIZÍ JAZYKY	ČJ, CIZÍ JAZYKY	ČJ, CIZÍ JAZYKY
Kooperace a kompetice			PRV	PŘV, VL	PŘV, VL	OV, TV	OV, TV	TV	OV, TV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				M	M	ČJ, M	ČJ, M, OV	ČJ, M, TV	ČJ, M, TV, SH
Hodnoty, postoje, praktická etika			PRV	ČJ	ČJ			RV, PČ	RV, PČ

5.3 Primární prevence - I. stupeň ZŠ ČS

Za plnění témat v jednotlivých předmětech zodpovídá třídní učitel a vyučující, za koordinaci preventivních aktivit na škole zodpovídají školního poradenského pracoviště.

S jednotlivými tématy se děti setkávají v českém jazyku, prvouce, vlastivědě, přírodovědě aj. Nejčastěji se využívá metod aktivního sociálního učení, výkladu, skupinové práce, diskuse, projektového vyučování, samostatné práce, her atd. Velmi důležitá je zde jasnost, srozumitelnost a přiměřenost věku.

1. ročník	Základní hygienické návyky
	Zdraví a nemoc
	Samostatnost a zodpovědnost
	Získávání vhodných návyků – příprava na vyučování
	Jak se učit
	Jak chránit zdraví, bezpečnost v silničním provozu
	Vztahy mezi vrstevníky
	Osobní bezpečí – neznámí lidé, silniční přechody
2. ročník	Léky – základní pravidla užívání
	Režim dne
	Proaktivní přístup žáka, samostatnost a zodpovědnost
	Lidské tělo, každý jsme jiný
3. ročník	Základní pojmy z oblasti prevence a sexuální výchovy
	Aktivní využívání volného času
	Základní informace – kouření, alkohol a další legální drogy
	Spolupráce, vstřícnost a vzájemná pomoc
4. ročník	Nevhodné návyky, životospráva a zdravé stravování
	Plánování svého času – čas na práci a čas na odpočinek
	Zodpovědnost a aktivní přístup k přípravě na výuku
	Další závislosti a návykové látky
	Násilí a vztahy v třídním kolektivu
	Prožitková témata – Umění říci NE
5. ročník	Vliv drog na lidský organismus
	Šikana – základní poznatky, nebezpečnost, důsledky...
	Komunikace, spolupráce, proaktivní přístup, zodpovědnost za své jednání
	Prožitková témata – Ovládání emocí

Témata jsou orientační, lze je aktualizovat, doplňovat, rozšiřovat podle situace v dané třídě nebo v ročníku.

Absolvent I. stupně naší ZŠ by měl znát – shrnutí:

- své tělo a základní hygienické a stravovací návyky
- jak správně komunikovat s vrstevníky a s dospělými
- jak aktivně využívat volný čas, samostatně a soustavně se připravovat na výuku
- plánovat svůj čas – práce a odpočinek, umět se učit
- mít základní vědomosti o návykových látkách, znát následky jejich užívání a další nebezpečí
- umět říci NE
- zvládat neúspěch, umět přijmout prohru, postavit se problémům a řešit je (i ve spolupráci s pedagogy, spolužáky, rodiči)
- na koho se obrátit v případě nebezpečí, násilí, šikany
- základní pravidla chování v silničním provozu

5.4 Primární prevence – II. stupeň ZŠ ČS

Za plnění zodpovídají učitelé jednotlivých předmětů, třídní učitel a školní metodik prevence. Jednotlivá témata jsou rozpracována v předmětech: občanská výchova, rodinná výchova, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk atd. Nejčastěji se využívá metod výkladu, skupinové práce, řízené diskuse, besed, přednášek, projektové práce, samostatné práce, sociálních her atd. V jednotlivých třídách je část první vyučovací hodiny věnována třídnickým chvilčkám, kde třídní učitel pracuje s kolektivem třídy a naší snahou je vytvářet příznivé klima ve třídě, řešit vzniklé problémové situace a učit žáky samostatnému a zodpovědnému přístupu ke vzdělání. Též se snažíme učit žáky plánovat svoji práci a vhodně rozdělit svůj čas na pracovní a čas určený k odpočinku.

6. ročník	Školní řád – pravidla
	Rodina – funkce, vztahy, vliv aj
	Osobní bezpečí
	Lidská práva
	Komunikace a vzájemná spolupráce
	Chování v krizových situacích
	Zneužívání návykových látek
	Zdravá výživa
	Osobnostní rozvoj žáka, samostatnost, zodpovědnost, proaktivní přístup
	Vhodné návyky
	Modelové situace a hry

7. ročník	Mezilidské vztahy
	Vztah k tělesně a duševně postiženým
	Poruchy stravování. alternativní výživové směry
	Drogy – dělení, závislost, účinky, legislativa, nebezpečí
	Vztahy mezi mužem a ženou
	Osobní bezpečí
	Modelové situace
8. ročník	Sexuální výchova
	Centra odborné pomoci
	Krizové situace, konflikty – řešení
	Práva dětí
	Náhražky smyslu života
	Modelové situace
9. ročník	Tolerance – náboženská, národnostní, kulturní
	Úřady, které pomáhají a chrání
	Rozvoj osobnosti
	Právní odpovědnost, trestní řád
	Vliv sdělovacích prostředků na mladého člověka
	Modelové situace

Absolvent II. stupně ZŠ by měl – shrnutí:

- plynně navázat a rozšiřovat znalosti z I. stupně
- zodpovědnost za odvedenou práci
- samostatně řešit zadané úkoly, umět spolupracovat
- zvládat komunikaci s lidmi bez ohledu na věk a postavení
- orientovat se v problematice závislostí, popř. vědět, kde hledat pomoc
- umět přiměřenou formou odmítnout vše, co se mu nelíbí, s čím nesouhlasí
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- zvládat základní sociální dovednosti
- znát základní právní normy
- vědět, co je zdravé sebevědomí, být proaktivní
- být tolerantní a asertivní

Jsme si vědomi toho, že tyto cíle nejsou úplné, ale pouze dílčí. Rádi bychom přispěli jakýmkoli způsobem k tomu, aby byly alespoň zčásti naplněny.

5.5 Primární prevence – speciální třídy

Tak jako na I. stupni ZŠ mají prevenci na starosti třídní učitelky. Preventivní aktivity vede Jiřina Kaválková – výchovná poradkyně pro speciální třídy. Témata a metody práce jsou ve speciálních třídách obdobné, jen plnění je specifické z důvodů různých druhů postižení u žáků.

5.6 Rozšiřující aktivity v rámci primární prevence

Vzhledem k tomu, že jsme měli v minulosti problémy s násilnickým chováním některých žáků a s různými projevy šikany, je třeba, aby si všichni učitelé všímali chování žáků nejen ve třídách, ale i mimo ně a včas upozornili na jakékoli odchylky od normálu třídního učitele, výchovné poradkyně, metodika prevence (nadměrný vulgarismus, napadání spolužáků, stranění se kolektivu, utváření skupin apod.).

Učitelé, kteří mají o přestávkách dohled, budou navštěvovat nejen třídy, ale i ostatní prostory (šatny, WC, zákoutí chodeb), kde by mohlo docházet k závadovému jednání. Budou věnovat pozornost tomu, co mu žák říká ve volných chvílích „mezi řádky“, i touto formou lze leccos sdělit. Všichni učitelé budou vést žáky k tomu „co se nelíbí tobě, nečiň ostatním“. Důležitý je vlastní příklad.

Třídní učitelé budou upozorňovat blízké okolí žáků na velký vliv tzv. skrytých příkladů, kdy rodiče a známí otevřeně pijí i nadměrně kouří apod. a děti to považují za signál tolerance těchto drog. Budou také důsledně sledovat nepřítomnost žáků ve škole, zvláště si budou všimnout pravidelných a krátkodobých absencí. Zde by bylo vhodné poznat i rodinné zázemí žáků, aby se učitel nedopustil chyb při řešení záškoláctví, protože existují i takové rodiny, kde rodiče nutí pod různými výhrůzkami děti, aby nechodily do školy nebo na ně převádějí své povinnosti (naše zkušenost). V neposlední řadě podají žákům podrobné informace o možnostech doučování a o zájmových kroužcích v SVČ Bájo, v místě bydliště i v blízkém okolí.

Učitelé I. stupně si budou, hlavně u mladších žáků, všimnout, zda nemají podlitiny či jiná zranění, či nejsou nezvykle přecitlivělé, nedochází ke změnám chování apod., což by mohlo pocházet z domácího násilí. Vzhledem k poloze školy budou dětem neustále připomínat pravidla bezpečnosti na silnici.

Učitelé TV při návštěvách různých sportovních zařízení upozorní na zneužívání anabolik a dalších nevhodných látek, na jejich nebezpečnost, popř. je možno toto domluvit ve Fit centrech s trenéry. Měli by při každé příležitosti pracovat na výchově „zdravého sportovního fanouška“.

Všichni budeme věnovat zvláštní pozornost těm žákům, kteří se ve volném čase nadměrně věnují jen hrám na počítači nebo na mobilních telefonech. Ve spolupráci s rodiči jim nabídneme i jiné možnosti trávení volného času, aby ze záliby nevznikl návyk. V oblasti zdravého sociálního klimatu ve škole budeme důsledně dbát na to, aby žáci jednali slušně, slova „prosím a děkuji“ nesmí zmizet z jejich slovníku, aby se oslovovali křestními jmény a všechny problémy řešili s rozmyslem, asertivně, ohleduplně. Pedagogové dohlédnou na to, aby se žáci slušně chovali i k nepedagogickým zaměstnancům školy.

6 Další aktivity v oblasti primární prevence

6.1 Celoroční aktivity

V budovách školy jsou umístěny informace týkající se prevence. Informace jsou obměňovány podle aktuální situace a potřeb školy. Na jejich obsahu se někdy podílejí i sami žáci. Celoročně tu jsou zveřejněna a aktualizována důležitá telefonní čísla a adresy institucí, které se zabývají prevencí.

Příruční knihovnu a videotéku s tematikou prevence má na starosti metodik prevence a žáci jsou s touto skutečností seznámeni prostřednictvím třídních učitelů, popř. nástěnek.

Příležitostně využíváme k seznámení s preventivními aktivitami i Zpravodaj České Skalice.

6.2 Celoroční spolupráce s PPP v Náchodě

Pracovnice PPP jsou přítomny na škole nepravidelně dle potřeby. Vyučující mají možnost se s nimi radit nejen o výukových obtížích žáků, ale i o výchovných problémech a spolu s nimi hledají cesty ke zmírnění a nápravě.

Pracovnice PPP nabízejí v průběhu roku besedy na aktuální témata týkající se prevence.

6.3 Celoroční spolupráce s Městskou policií v České Skalici

Spolupráce spočívá v dennodenním dozoru na přechodech u školy a příležitostných přednáškách.

6.4 Celoroční spolupráce s dětskými lékaři v České Skalici

S dětskými lékaři je naše spolupráce založena především na potvrzování nepřítomnosti žáků ve škole, tím i na předcházení záškoláctví, které je spojeno se školní neúspěšností.

6.5 Jednorázové aktivity

AKTIVITY SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO ŽÁKY

Název programu	Adaptační kurz pro žáky šestých tříd
Typ programu	Program rozvoje sociálních a komunikačních dovedností
Stručná charakteristika programu	Intenzivní kurz rozvoje sociálních dovedností. Cílem programu je posilovat vztahy mezi žáky v kolektivu třídy, budovat vztah mezi žáky a jejich třídními učiteli a působit na pozitivní klima třídy.
Realizátor	ZŠ Česká Skalice
Cílová skupina	Žáci 6. ročníku
Návaznost na cíle preventivního programu	Budování vztahů v kolektivu třídy a budování pozitivního sociálního klimatu
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků a TU
Termín	Září

Název programu	Jsme účastníky silničního provozu
Typ programu	Metodický program
Stručná charakteristika programu	Seznámení se silničním provozem a bezpečném přecházení vozovky.
Realizátor	Městská policie Česká Skalice
Cílová skupina	1. a 2. ročník
Počet hodin programu	45 min
Návaznost na cíle preventivního programu	Seznámit žáky s různými projevy rizikového chování
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků
Termín	1. pololetí školního roku

Název programu	Den s městskou policií Česká Skalice
Typ programu	Metodický program
Stručná charakteristika programu	Seznámení se silničním provozem, preventivními zásadami bezpečného chování při kontaktu s cizím člověkem, když jsou žáci sami venku
Realizátor	Městská policie Česká Skalice
Cílová skupina	2. a 3. ročník
Počet hodin programu	90minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Seznámit žáky s různými projevy rizikového chování
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků
Termín	1. pololetí školního roku

Název programu	Návštěva dopravního hřiště v Náchodě
Typ programu	Metodický program
Stručná charakteristika programu	Seznámení se silničním provozem z pohledu cyklisty, dopravní značení a dodržování bezpečnosti silničního provozu
Realizátor	Besip
Cílová skupina	4. ročník
Počet hodin programu	90minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Seznámení s různými projevy rizikového chování
Ukazatelé úspěšnosti	Adekvátní reakce na vzniklé situace při pohybu na dopravním hřišti
Termín	2. pololetí školního roku

Název programu	Beseda na téma kouření a alkohol
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Beseda s preventistou PČR – seznámení se s rizikovými projevy chování ve společnosti
Realizátor	Preventista PČR
Cílová skupina	5. ročník
Počet hodin programu	90minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Seznámení s různými projevy rizikového chování
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků
Termín	2. pololetí školního roku

Název programu	Prohlídka kamerového systému v České Skalici
Typ programu	Metodický program
Stručná charakteristika programu	Prohlídka kamerového systému města, ve kterém žijí
Realizátor	Městská policie Česká Skalice
Cílová skupina	5. ročník
Počet hodin programu	45 minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Seznámení s různými projevy rizikového chování
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků
Termín	1. pololetí školního roku

Název programu	VZPoura úrazům
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Projekt VZP zaměřený na prevenci úrazů a nehod u dětí a mladistvých, který je realizovaný ve spolupráci s hendikepovanými pracovníky VZP ČR.
Realizátor	Pracovníci VPZ ČR
Cílová skupina	5. a 6. ročník
Počet hodin programu	90 minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Seznámit s různými projevy rizikového chování.
Ukazatelé úspěšnosti	Při rozhovorech se žáky zjištěné správné a adekvátní reakce na vzniklou situaci (ověření správného postupu)
Termín	1. pololetí školního roku

Název programu	Netiketa – pravidla chování na internetu
Typ programu	Metodický program
Stručná charakteristika programu	Přehled základních pravidel slušného chování v online světě, při online hrách, na sociálních sítích i během online výuky.
Realizátor	Pracovníci „e-duha“
Cílová skupina	1.-5. ročník
Počet hodin programu	45 minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Seznámit s různými projevy rizikového chování.
Ukazatelé úspěšnosti	Při rozhovorech se žáky zjištěné správné a adekvátní reakce na vzniklou situaci (ověření správného postupu)
Termín	2. pololetí školního roku

Název programu	Sexuální orientace, gender identita a přijímání jinakosti
Typ programu	beseda
Stručná charakteristika programu	Beseda o dospívání pro chlapce i dívky
Realizátor	Pracovník společnosti „Mezipatra“
Cílová skupina	8. ročník
Počet hodin programu	90minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Problematika sebepřijetí a rozvoj tolerance
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků
Termín	2. pololetí školního roku

Název programu	Kouření, alkohol, marihuana a majetková kriminalita
Typ programu	Metodický program
Stručná charakteristika programu	Beseda s preventistou PČR – seznámení se s rizikovými projevy chování ve společnosti, s problematikou drog, s trestnou činností a odpovědností nezletilých
Realizátor	Útvar prevence PČR
Cílová skupina	8. ročník
Počet hodin programu	90 minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Prevence rizikového chování
Ukazatelé úspěšnosti	Orientace v právní odpovědnosti
Termín	1. pololetí školního roku

Název programu	Záchrana života
Typ programu	Metodický program
Stručná charakteristika programu	Seznámení se základy poskytování první pomoci a praktický nácvik základních technik
Realizátor	Pracovník Českého červeného kříže
Cílová skupina	8. ročník
Počet hodin programu	90 minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Umět adekvátně řešit náročné životní situace
Ukazatelé úspěšnosti	Adekvátní reakce na vzniklé situace, umět si poradit
Termín	2. pololetí školního roku

Název programu	Drogy a HIV - AIDS
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Úvod do drogové problematiky a nemocí
Realizátor	Pracovník Prostor Pro
Cílová skupina	9. ročník
Počet hodin programu	90minut
Návaznost na cíle preventivního programu	Prevence rizikového chování
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků
Termín	2. pololetí školního roku

Na všech těchto akcích se dle uvážení vyučujících účastní i žáci speciálních tříd.

Aktivity budou doplňovány dle nabídky v průběhu roku

7 Spolupráce

7.1 Spolupráce s rodiči

AKTIVITY PRO RODIČE A SPOLUPRÁCE S RODIČI

Název programu	Den otevřených dveří
Stručná charakteristika programu	Rodiče mají volný přístup do budovy školy a mohou se seznámit s prostředím, kde jejich děti tráví školní docházku
Realizátor	Pedagogičtí pracovníci
Počet hodin programu	2

Název programu	Neformální setkání rodičů žáků 1. tříd – 2x ročně – podzim, jaro
Stručná charakteristika programu	Posezení s rodiči žáků 1. tříd ve školní kuchyňce a na školní zahradě (i s žáky) s cílem zapojit rodiče do chodu školy a navázat dobré vztahy a spolupráci
Realizátor	Vedení školy
Počet hodin programu	6

Název programu	Slavnostní zakončení školní docházky pro žáky 9. tříd
Stručná charakteristika programu	Slavnostní zakončení školní docházky a předávání vysvědčení za přítomnosti rodičů v Jiřinkovém sále v České Skalici.
Realizátor	ZŠ Česká Skalice
Počet hodin programu	2

Rodiče se seznámí každoročně se ŠPP a školním řádem (včetně příloh) na prvních třídních schůzkách a v průběhu roku na webových stránkách školy. O školních akcích, týkajících se ŠPP, jsou informováni prostřednictvím elektronických žákovských knížek, webových stránek

školy a zároveň jsou jim podány informace, kam se můžou obrátit v případě jakéhokoli problému.

V průběhu školního roku mají možnost konzultací s metodikem prevence, se speciálním pedagogem, výchovnými poradkyněmi, s ostatními pedagogy, po dohodě i s pracovníci PPP, popř. s okresním metodikem prevence. Veškeré podstatné informace mohou získat na internetových stránkách školy www.zscs.cz.

O práci školy jsou pravidelně informováni i ve Zpravodaji města České Skalice. Od školního roku 2020/21 nabízíme rodičům prvňáčků akci s názvem Neformální setkávání s vedením školy, kde je možné, mimo jiné, prodiskutovat aktuální situaci a dění ve škole.

I v budoucnu se budeme snažit navázat užší kontakt s rodiči a hledat nové cesty spolupráce.

7.2 Spolupráce s organizacemi

I nadále budeme pokračovat ve spolupráci s:

- okresním metodikem prevence
- s Městskou policií v České Skalici
- s Policií ČR v České Skalici
- s OSPOD v Náchodě, Jaroměři, Novém Městě nad Metují
- s SVČ Bájů Česká Skalice
- s Radou školy při ZŠ Česká Skalice
- s centry vzdělávání, regionálními novinami, knihovnou v ČS, muzei v ČS, chovateli, popř. i se Společností BN, Informačním centrem v ČS.

Nesmíme zapomenout i na nepedagogické pracovníky školy, kteří svou všímavostí mohou přispět k odhalení závažných kázeňských přestupků.

8 Vzdělávání učitelů

AKTIVITY PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO UČITELE

Pedagogičtí pracovníci si budou i nadále doplňovat a rozšiřovat své vzdělání v průběhu celého školního roku. Opět budeme využívat nabídky vzdělávání pro pedagogické pracovníky. 2x do roka proškolíme pedagogický sbor v aktuálních tématech – viz DVPP – směrnice.

Z nabídek zasílaných škole si pedagogové vybírají akce, kterých se zúčastní, po absolvování seznámí kolegy (na pedagogických poradách, krátkých schůzkách) se závěry, doporučeními.

Při výběru semináře se přihlíží nejen k důležitosti tématu pro školní praxi, ale také k finančním možnostem školy.

Přehled účasti pedagogických pracovníků na školeních, odborných výcvicích aj. je uložen v administraci školy a je součástí výroční zprávy za uplynulý školní rok.

Důležitou součástí vzdělávání je i samostudium, kde se využívá hlavně širokého informačního spektra internetu, ale i nabídek odběru odborných časopisů aj.

9 Volnočasové aktivity

Přímo na škole žákům nabízíme doučování a přípravu na soutěže. Velmi úzce spolupracujeme se ZUŠ Nové Město n. M., která má pobočku v prostorách budovy ul. Komenského, se SVC Bájo v ČS, které každoročně nabízí našim dětem i jejich rodičům množství volnočasových aktivit. Naši žáci dojíždí i za některými aktivitami do okolních měst.

Opět se budeme podílet na přípravách různých výstav (vánoční, velikonoční, tematické aj.) a připravíme Den otevřených dveří. Zorganizujeme sběr papíru.

Připravíme a účastníme se projektových dnů, které mají na škole již tradici: Podzimní a Jarní projektový den, Hasík, recyklohraní, čtenářská gramotnost ve spolupráci s Knihovnou BP a další.

V průběhu školního roku budeme organizovat různé soutěže a sami budeme na různá klání jezdit.

Budeme pokračovat v malých sportovních soutěžích.

Ve volném čase budeme žáky zapojovat do výzdoby školy – Valentýn, Vánoce, Velikonoce, významná výročí aj.

10 Řešení přestupků a evidence

Se školním řádem a přílohami jsou seznamováni rodiče na začátku školního roku, v případě potřeby jsou základní pravidla připomínána i v průběhu roku. Žáci i rodiče potvrdí svým podpisem, že se s řádem seznámili.

Vyskytne-li se problém v chování nebo prospěchu žáka, řeší se to nejprve s třídním učitelem a s rodiči. Při závažných nebo opakujících se problémech probíhá jednání na ŠPP, proběhne výchovná komise svolaná výchovnou poradkyní, poté jednání v ředitelně za přítomnosti tř. učitele, vedení školy, popř. výchovné poradkyně nebo preventisty školy, samozřejmě za účasti rodičů i žáků. Z jednání je učiněn zápis, který podepíší a dostanou všichni zúčastnění. Pokud je to nutné, kontaktujeme OSPOD, Policii ČR, PPP atd.

V případě výskytu přestupků, jako jsou – užívání návykových látek, krádeží, vandalismu, extremismu, záškoláctví, šikanování, zneužívání aj. postupujeme dle platných metodických pokynů.

Přestupky jsou zaznamenávány elektronicky do aplikace škola online a do administrace na webu školy. Pokud je u řešení přítomen preventista, vede si přehled o jednáních ve svém deníku.

11 Metody práce a materiální zázemí, kontaktní adresy a důležitá telefonní čísla, prezentace naší práce

11.1 Metody práce

- Vedle běžně používaných učebních metod budeme uplatňovat i další, které se již osvědčily: modelové situace – Jak by ses zachoval
- obhajování svého názoru – Proč kouřím
- pantomima
- tvoření sloganů, letáků, plakátů, koláží
- sestavování dotazníků – Co by mě zajímalo o...
- diskuse o televizních pořadech, reklamách, novinových článcích, atd...
- ankety
- komorní besedy s odborníky
- psaní článků
- skupinové práce
- poslech nahrávek a rozbor atd.

11.2 Materiální zázemí

Literaturu k tématům prevence si lze půjčit u metodika prevence, zároveň také různá CD, propagační materiály aj.

Využíváme také počítačové učebny, dataprojektory, interaktivní tabuli.

11.3 Kontaktní adresy a důležitá telefonní čísla

Žáci i rodiče jsou s nejdůležitějšími a nejpoužívanějšími kontakty seznámeni hned na začátku roku ústně, prostřednictvím elektronické ŽK, na webových stránkách školy. V průběhu roku je najdou i na nástěnkách školy.

11.4 Prezentace naší práce

Přehled veškerých aktivit školy je zveřejňován pravidelně každý měsíc na internetových stránkách školy a ve Zpravodaji České Skalice. Aktivity, které jsou nové, výjimečné nebo zvláště povedené zveřejňujeme i v regionálním tisku. Příspěvky píše nejen pedagogové, ale i žáci.

Souhrn veškerých akcí za rok evidujeme ve Výroční zprávě o činnosti školy.

12 Závěr

Plnění ŠPP je běh na dlouhou trať, a ne vždy se vše daří tak, jak bychom chtěli. Proto soustředíme v příštím období více energie a úsilí tam, kde nejsme spokojeni, pokračujeme v tom, co se osvědčilo, a hledáme nové cesty a cestičky, které přispějí k plnění daných cílů. Až čas ukáže, zda jsme zvolili správnou cestu a co je třeba změnit, aby náš program byl co nejefektivnější, chceme do něj zapojit co nejvíce žáků a rodičů a společně tak bojovat proti nudě a formovat zdravého mladého jedince.

Příloha č. 1 - Kde a jak plnit ŠPP – předměty, náměty

český jazyk:

- ve slohu – různé náměty v různých útvarech
- př. Moje třída, Proč kouříme? Máme kamarády?

cizí jazyky:

- různé náměty v různých útvarech, konverzace na téma
- př. Chtěl bych žít v jiné zemi, Můj kamarád z....

zeměpis:

- místa, kde se pěstují rostliny k výrobě drog
- globální problémy světa
- volný pohyb obyvatel
- výhody a nevýhody, sociální situace v jednotlivých zemích a vznik závislosti

fyzika:

- droga za volantem
- vlastnosti látek

chemie:

- znečištění vody, vzduchu
- zneužití vlastností látek (rozpouštědla – čichači)

přírodopis:

- zneužívání rostlin
- poškození jednotlivých orgánů návykovými látkami
- HIV, drogová závislost a těhotenství

pracovní vyučování, pracovní činnosti:

- hygiena a bezpečnost práce
- čisticí prostředky jako droga

informatika:

- internet
- informace o návykových látkách, zdravé sexualitě
- zákony
- sociální sítě
- emailová komunikace

dějepis:

- historie zneužívání návykových látek
- totalitní systémy
- využívání návykových látek ve válkách

rodinná výchova:

- prevence zneužívání návykových látek, škodlivost jednotlivých druhů,
- zdravá výživa
- péče o dítě
- duševní hygiena
- režim dne a využívání volného času
- rodina a život v ní i mimo ni
- sexuální výchova
- spolupráce, vstřícnost a ochota
- plánování volného času
- zodpovědnost za své chování

občanská výchova:

- šikana, násilí
- vandalismus
- solidarita, tolerance
- manželství
- majetek a bohatství
- vztahy mezi lidmi, národ
- proaktivní přístup k životu
- samostatnost, zodpovědný přístup ke svému životu, ke vzdělání